

Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών
Μηνιαία Αποτύπωση Μεταναστευτικού-Προσφυγικού
Ιούλιος 2020

Ερευνητική Ομάδα Μεταναστευτικού-Προσφυγικού (ΕΡ.Ο.ΜΕ.Π)
Αύγουστος 2020

Περιεχόμενα

A. Εισαγωγικά.....	3
B. Γενική Εικόνα Μηνός.....	3
Γ. Πηγές Πληροφόρησης	3
Δ. Μηνιαία Τάση Φαινομένου	4
Κατάσταση στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου	4
Δομές Φιλοξενίας Ύπατης Αρμοστείας για του Πρόσφυγες.....	5
Στοιχεία Υπηρεσίας Ασύλου.....	7
Μεταναστευτικός – Προσφυγικός πληθυσμός στην Τουρκία	7
Μεταναστευτικός – Προσφυγικός πληθυσμός στην Ιορδανία.....	8
E. Πολιτικές και Στρατιωτικές εξελίξεις.....	9
Πολιτικές Εξελίξεις	9
Στρατιωτικές Εξελίξεις.....	10
ΣΤ. Οικονομικές Εξελίξεις.....	11
Z. Νομικές Εξελίξεις.....	13
Z1. Εξελίξεις στο εσωτερικό	13
1. Επιστροφές μεταναστών	13
2. Αποφάσεις επί αιτήσεων ασύλου	14
3. Έλεγχοι σε ΜΚΟ.....	14
4. Επιβεβαίωση της θεώρησης του μεταναστευτικού ως διεθνούς εγκλήματος εμπορίας ανθρώπων	14
5. Εγκλήματα μεταναστών και λαθροδιακινητών	15
6. Εγκλήματα κατά μεταναστών	16
7. Καταγγελίες εις βάρος της Ελλάδος για παράνομες επαναπροωθήσεις	17
Z2. Εξελίξεις στο εξωτερικό.....	17
Ευρωπαϊκή νομοθεσία.....	17
Κύπρος.....	17
Γερμανία.....	17
Ιταλία.....	17
Τουρκία.....	17
Ερευνητική Ομάδα	18

A. Εισαγωγικά

Η παρούσα ανάλυση αποτελεί προϊόν της Ερευνητικής Ομάδας Μεταναστευτικού και Προσφυγικού Ζητήματος του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών κι έχει ως αντικείμενο την συνοπτική αποτύπωση της εικόνας της του Μεταναστευτικού-Προσφυγικού ζητήματος, κατά τον μήνα **Ιούλιο 2020**.

B. Γενική Εικόνα Μηνός

Η Ελλάδα κατά την διάρκεια του Ιουλίου 2020, συνέχισε την λήψη μέτρων με σκοπό την ολιστική αντιμετώπιση (έλεγχος συνόρων, νομοθεσία, δομές κλπ) του προσφυγικού-μεταναστευτικού προβλήματος κινούμενη σε μια γραμμή προσεκτικής και σταδιακής αυστηροποίησης των μέτρων και διαδικασιών. Το αποτέλεσμα ήταν η μεγάλη αναλογικά με τα προηγούμενα έτη πτώση των μεταναστευτικών ροών από την Τουρκία προς την Ελλάδα, καθώς και η διαρκής αποσυμφόρηση των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου από πληθυσμούς αιτούντων άσυλο και μετανάστες. Εξελίξεις στο διεθνές περιβάλλον καθώς και η λήψη αποφάσεων οικονομικής στήριξης της χώρας από την Ευρωπαϊκής Ένωση, ευνοούν την περαιτέρω λήψη μέτρων στα ελληνικά διασυνοριακά σημεία. Παρά ταύτα ο αριθμός των «εγκλωβισμένων» ατόμων εξακολουθεί να είναι υψηλός για τα δεδομένα της χώρας και η μείωση του, για σωρεία παραγόντων, παραμένει σε χαμηλούς αριθμούς παρά τη σχετικά χαμηλή ανατροφοδότηση των τελευταίων μηνών. Εντύπωση προκαλεί ότι παρά την όξυνση των ελληνοτουρκικών σχέσεων τον μήνα Ιούλιο δεν υπήρξε αύξηση των υποκινούμενων από τους γείτονες προσπαθειών παρανόμων εισόδων. Ανεξαρτήτως της αιτίας (αιτίων) αυτής της συμπεριφοράς εκτιμάται ότι στο εγγύς μέλλον ενδεχόμενη ένταση θα συνοδευθεί και με την (επανα)εργαλειοποίηση των ανθρωπίνων ροών προς τα ελληνικά (χερσαία και θαλάσσια) σύνορα. Τα ελληνικά ΜΜΕ επισημάνουν ότι συνεχίζεται η ενίσχυση των κωλυμάτων (σε ευπαθή κυρίως σημεία) στα χερσαία σύνορα μας για παρεμπόδιση παρανόμων εισόδων κατά μήκος του ποταμού Έβρου.

Γ. Πηγές Πληροφόρησης

Πρωτογενής πηγή για την εκπόνηση της παρούσας ανάλυσης συνιστούν τα ανοικτά στατιστικά στοιχεία του Εθνικού Συντονιστικού Κέντρου Ελέγχου Συνόρων, Μετανάστευσης και Ασύλου (Ε.Σ.Κ.Ε.Σ.Μ.Α.)¹, της Ελληνικής Αστυνομίας², καθώς και του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου³. Επιπλέον, χρησιμοποιείται ως δευτερογενής πηγή πληροφόρησης, έγκριτη διεθνής και εγχώρια αρθρογραφία.

¹ <https://infocrisis.gov.gr/category/pliroforiaka-stoixeia/apotyposi-ikonas-sta-nisia/>

² http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&lang=&perform=view&id=93710&Itemid=2443&lang=

³ <http://www.immigration.gov.gr/miniaia-statistika-stoixeia>

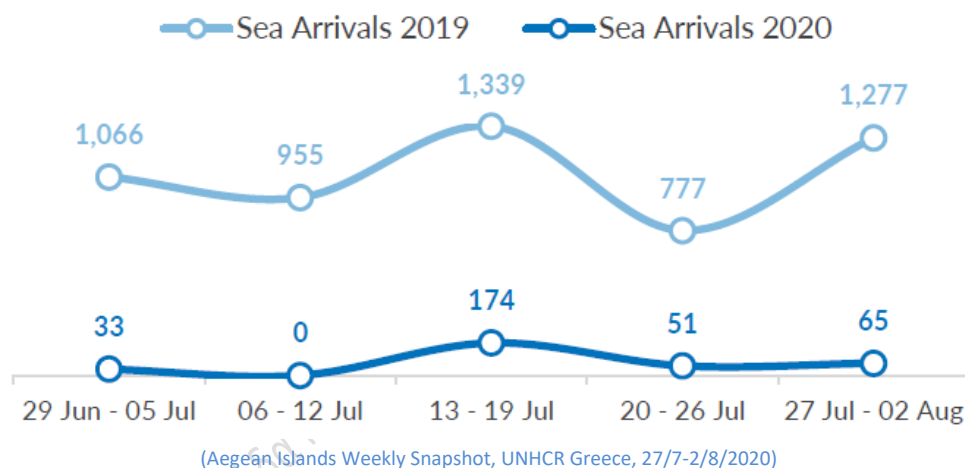
Δ. Μηνιαία Τάση Φαινομένου

Κατάσταση στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου

Οι νέοι είσοδοι παράνομα εισερχόμενων αλλοδαπών στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, για τον μήνα Ιούλιο 2020, ήταν 316 άτομα (285 άτομα στην Λέσβο, 8 άτομα στην Σάμο και 23 άτομα στην Ρόδο). Τα 184 εκ των 316 ατόμων που εισήλθαν στην Λέσβο, συνελήφθησαν σε τρεις συγκεκριμένες μέρες 18/7, 19/7 και 20/7. Οι μετακινήσεις παράνομα εισερχομένων αλλοδαπών από τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, προς την ελληνική ενδοχώρα για τον μήνα Ιούλιο 2020 ήταν 4.310 και με νησί προέλευσης, συγκεκριμένα ως ακολούθως⁴:

Μετακινήσεις παράνομα εισερχομένων αλλοδαπών από τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου προς την ενδοχώρα τον Ιούνιο 2020					
Λέσβος	Χίος	Σάμος	Λέρος	Κως	Λοιπά Νησιά
2.486	417	592	458	223	134

(Εικόνες κατάστασης στο Ανατολικό Αιγαίο μηνός Ιουλίου 2020, Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Ελέγχου Συνόρων, Μετανάστευσης και Ασύλου)

(Aegean Islands Weekly Snapshot, UNHCR Greece, 27/7-2/8/2020)

Οι διαμένοντες παράνομα εισερχόμενοι αλλοδαποί στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, την 31/7/2020⁵, ήταν συνολικά 29.579 άτομα, με το μεγαλύτερο ποσοστό εξ αυτών να βρίσκεται στις δομές φιλοξενίας της Λέσβου.

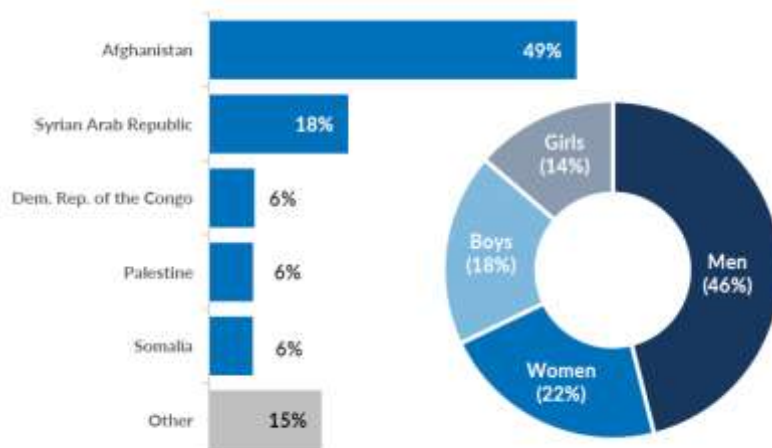
Διαμένοντες παράνομα εισερχόμενοι αλλοδαποί στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου την 31/7/2020					
Λέσβος	Χίος	Σάμος	Λέρος	Κως	Λοιπά Νησιά
15.855	4.529	5.513	1.354	2.227	101

Σύμφωνα με στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, το μεγαλύτερο ποσοστό των διαμενόντων παράνομα εισερχομένων αλλοδαπών, στα νησιά του Ανατολικού

⁴ Εικόνες κατάστασης στο Ανατολικό Αιγαίο μηνός Ιουλίου 2020, Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Ελέγχου Συνόρων, Μετανάστευσης και Ασύλου (Ε.Σ.Κ.Ε.Σ.Μ.Α.), ιστοσελίδα infocrisis.gov.gr.

⁵ Εικόνα της κατάστασης στο Ανατολικό Αιγαίο 30/7/2020, Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Ελέγχου Συνόρων, Μετανάστευσης και Ασύλου (Ε.Σ.Κ.Ε.Σ.Μ.Α.), ιστοσελίδα infocrisis.gov.gr.

Αιγαίου, είναι υπήκοοι Αφγανιστάν, με τους υπηκόους Συρίας και Κονγκό να ακολουθούν. Το ποσοστό των ανήλικων αλλοδαπών είναι 32%⁶.

(Aegean Islands Weekly Snapshot, UNHCR Greece, 27/7-2/8/2020)

Δομές Φιλοξενίας Ύπατης Αρμοστείας για του Πρόσφυγες

Στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΣΤΙΑ, σε δομές φιλοξενίας της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, ανά την ελληνική επικράτεια, φιλοξενούνται την 27/7/2020, 22.151 μετανάστες και πρόσφυγες. Οι 16.177 είναι άτομα των οποίων εκκρεμεί η εξέταση αιτήματος ασύλου και οι 5.974 κατέχουν ήδη το καθεστώς πρόσφυγα. Το 54% των ατόμων αυτών, βρίσκεται σε δομές εντός της Αττικής, το 21% σε δομές της Κεντρικής Μακεδονίας και οι λοιπές σε δομές του οργανισμού στην Στερεά Ελλάδα, της Κρήτη, την Ήπειρο, το Αιγαίο, την Θεσσαλία και την Πελοπόννησο⁷.

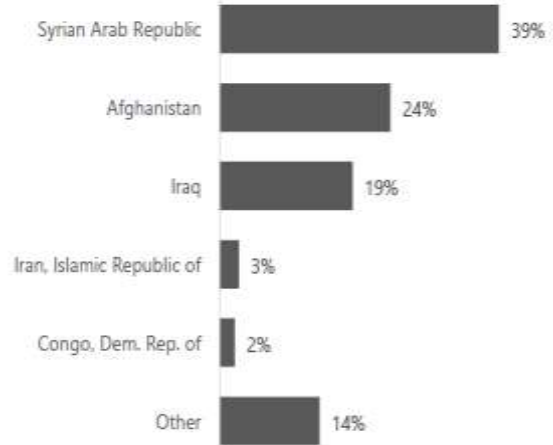
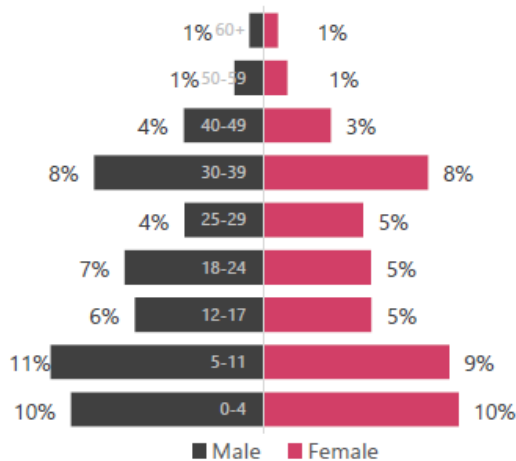

(Χωρική κατανομή προσφύγων και μεταναστών ESTIA Ιούνιος 2020)⁸

⁶ Aegean Islands Weekly Snapshot, UNHCR Greece, 27/7-02/8/2020.

⁷ Population breakdown in ESTIA Accommodation Scheme, UNHCR Greece, 27/7/2020.

⁸ Ενημερωτικό σημείωμα στέγασης ESTIA Ιούνιος 2020

(Δημογραφικά στοιχεία προσφύγων και μεταναστών Ιούνιος 2020)⁹

Εκ των 22.151 προσφύγων και μεταναστών, οι 11.264 είναι ανήλικοι ηλικίας 4-17 ετών (27% αγόρια και 24% κορίτσια). Το 71% εξ αυτών έχει εγγραφεί και παρακολουθεί μαθήματα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση¹⁰.

Η δυναμικότητα των δομών της Ύπατης Αρμοστείας, ανά την ελληνική επικράτεια, είναι 22.822 άτομα και είναι καλυμμένη κατά 97,1%¹¹.

Type	Units	Occupied units	Current places	Current population	Actual capacity	Occupancy rate
TOTAL PLACES - ISLANDS						
Apartments	349	311	1,772	1,475	1,684	87.6%
Total:	349	311	1,772	1,475	1,684	87.6%
TOTAL PLACES - MAINLAND						
Apartments	4,303	4,013	23,075	19,910	20,338	97.9%
Buildings	8	8	936	766	800	95.8%
Total:	4,311	4,021	24,011	20,676	21,138	97.8%

(ESTIA Accommodation Capacity Weekly Update)

(Είδος εγκατάστασης διαμονής ποσοστιαία κατανομή Ιούνιος 2020)

⁹ Ενημερωτικό σημείωμα στέγασης ESTIA Ιούνιος 2020

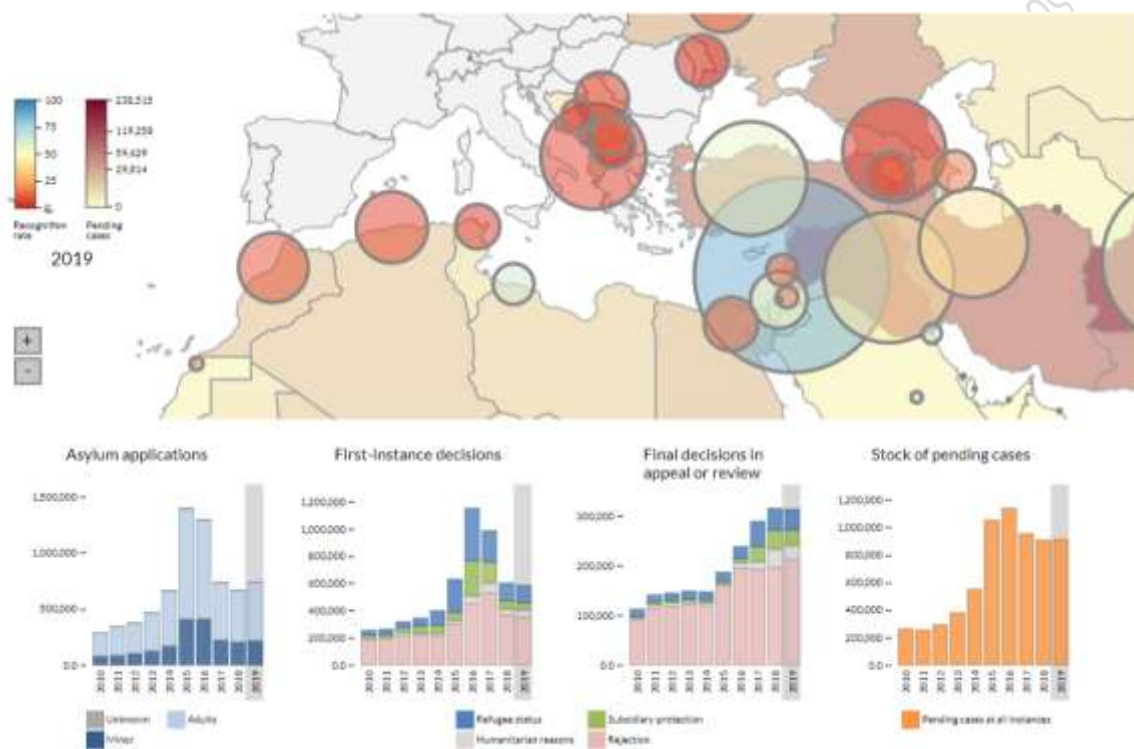
¹⁰ Population breakdown in ESTIA Accommodation Scheme, UNHCR Greece, 27/7/2020.

¹¹ ESTIA Accommodation Capacity Weekly Update, UNHCR Greece, 27/7/2020.

Στοιχεία Υπηρεσίας Ασύλου

Η Ελληνική Υπηρεσία Ασύλου δεν έχει δημοσιοποιήσει στοιχεία για το άσυλο των μηνών Μάρτιος-Ιούνιος 2020. Η τελευταία επικαιροποίηση των στοιχείων αφορά τον Φεβρουάριο 2020, παράθεση των οποίων έγινε στην Μηνιαία Αποτύπωση του Απριλίου 2020.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ασύλου EASO σε στοιχεία που έχει δημοσιεύσει στην ιστοσελίδα του οργανισμού αναφέρει ότι κατά το έτος 2019, στο σύνολο των χωρών της Ε.Ε. υποβλήθηκαν συνολικά 738.425 αιτήσεις ασύλου. Κατά την ίδια χρονική περίοδο, εξετάστηκαν σε πρώτο βαθμό 584.770 αιτήσεις ασύλου και λήφθηκε τελική απόφαση μετά και από ενστάσεις για 313.220 υποθέσεις. Στο τέλος του έτους, βρίσκονται συνολικά σε εκκρεμότητα 911.885 υποθέσεις χορήγησης ασύλου¹².

(Στατιστικά EASO με βαθμίδες ποσοτικής έντασης χωρών προέλευσης αιτούντων άσυλο)

Μεταναστευτικός – Προσφυγικός πληθυσμός στην Τουρκία

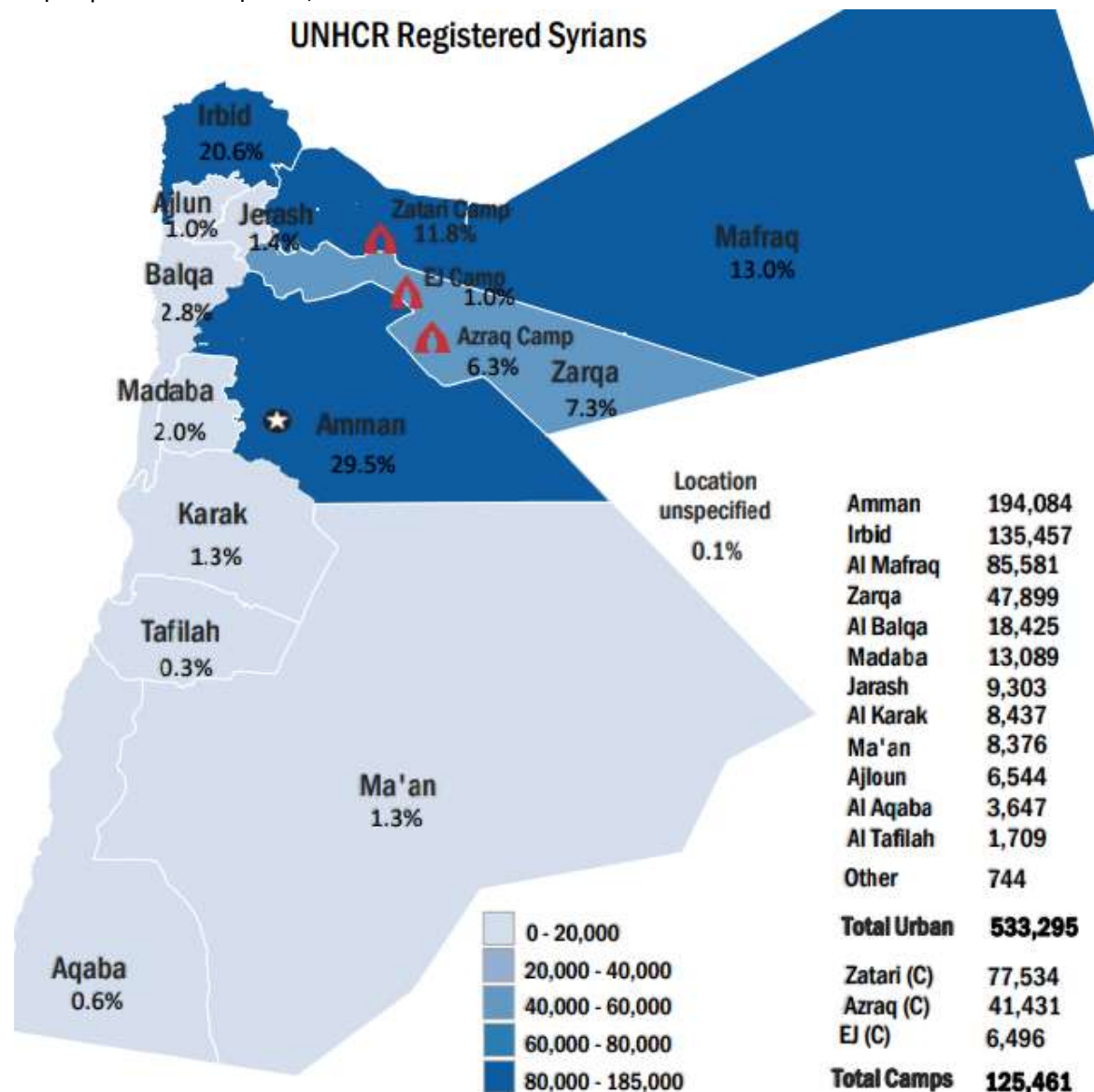
Κατά τον μήνα Ιούνιο 2020, βρίσκονται σύμφωνα με στοιχεία της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για του Πρόσφυγες, 3,6 εκατομμύρια σύριοι και 330 χιλιάδες άλλων υπηκοοτήτων πρόσφυγες και μετανάστες¹³.

¹² Eurostat statistics 2010-2019, Available at EASO website, Accessed at:4/8/2020.

¹³ Operational Update Turkey, UNHCR, June 2020.

Μεταναστευτικός - Προσφυγικός πληθυσμός στην Ιορδανία

Την 31/7/2020, σύμφωνα με στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για του Πρόσφυγες, σε δομές φιλοξενίας στην Ιορδανία βρίσκονται συνολικά 658.756 σύριοι πρόσφυγες, εκ των οποίων το 81% φιλοξενείται σε δομές στα βόρεια αστικά κέντρα της χώρας και το 19% φιλοξενείται σε ανοικτές δομές στην ύπαιθρο. Το 49,4% του πληθυσμού αυτού αφορά πρόσφυγες που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 0-17 ετών. Το 69,3% του πληθυσμού εισήλθε στην Ιορδανία τα έτη 2012, 2013 και 2014.

(Ποσοτική κατανομή σύριων προσφύγων στις επαρχίες της Ιορδανίας την 31/7/2020)

Ε. Πολιτικές και Στρατιωτικές εξελίξεις

Η προβολή στρατιωτικής ισχύος των ισχυρότερων χωρών της ανατολικής Μεσογείου σε σημεία εκτός της επικράτειάς τους εξακολουθεί να είναι ο κύριος διαμορφωτής των εξελίξεων στην γεωπολιτική διάσταση του μεταναστευτικού ζητήματος. Η πανδημία του SARS-COV-2 εξακολουθεί να επηρεάζει τις εξελίξεις, όμως σε μικρότερο βαθμό από τους υπόλοιπους παράγοντες.

Πολιτικές Εξελίξεις

Η συνεχιζόμενη αύξηση των κρουσμάτων της πανδημίας του SARS-COV-2 έχει οδηγήσει σε επανεκτίμηση της κατάστασης από την ελληνική κυβέρνηση. Ως αποτέλεσμα της αύξησης του κινδύνου μετάδοσης, ιδίως από περιστατικά που προέρχονται από το εξωτερικό, η ελληνική κυβέρνηση επέβαλε περιορισμό στις χερσαίες συνδέσεις της χώρας. Ο περιορισμός αφορά τις συνδέσεις με την Αλβανία, την Βόρεια Μακεδονία, την Βουλγαρία και την Τουρκία. Ειδικότερα για την Τουρκία, πλέον του περιορισμού των χερσαίων μετακινήσεων, υπάρχει επίσης και περιορισμός στις εναέρια μετακινήσεις. Του περιορισμού εξαιρούνται ορισμένες κατηγορίες ατόμων, όπως οι Έλληνες πολίτες, οι έχοντες άδεια παραμονής, καθώς και όσοι μετακινούνται για επαγγελματικούς λόγους. Το μέτρο έχει ισχύ μέχρι την 4^η Αυγούστου, οπότε και αναμένεται η επανεξέτασή του. Λόγω της αύξησης των κρουσμάτων εντός της ελληνικής επικράτειας, το πιθανότερο σενάριο είναι η παράταση του μέτρου¹⁴. Η συγκεκριμένη εξέλιξη αποδεικνύει ότι εν τέλει ο ιός δεν επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από την αύξηση της θερμοκρασίας, όπως ήταν η αρχική εκτίμηση.

Στις 21 Ιουλίου ο Σταθμός NAVTEX της Αττάλειας του Γραφείου Ναυσιπλοΐας, Υδρογραφίας και Ωκεανογραφίας του τουρκικού Πολεμικού Ναυτικού εξέδωσε NAVTEX για την διεξαγωγή σεισμικών ερευνών. Ο χώρος ο οποίος δεσμεύτηκε ήταν νοτίως του Καστελόριζου, μεταξύ Κύπρου και Ρόδου και εντός της ελληνικής και κυπριακής ΑΟΖ¹⁵. Η NAVTEX οδήγησε σε ένταση στις σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών. Συγκεκριμένα, σε απάντηση προς την Τουρκία, η Ελληνική Κυβέρνηση έθεσε σε πλήρη ετοιμότητα της Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, ιδίως δε τις δυνάμεις του Πολεμικού Ναυτικού¹⁶.

Η Τουρκία τελικώς δεν προχώρησε στις έρευνες εντός της ελληνικής ΑΟΖ, αλλά δέσμευσε περιοχή εντός μόνο της κυπριακής ΑΟΖ, για τη διεξαγωγή σεισμικών ερευνών. Επίσης, αποκαλώντας την ελληνική αντίδραση ως «υπερβολική», ζήτησε οι δύο χώρες να προβούν σε διαπραγματεύσεις για το ζήτημα¹⁷. Η αποκλιμάκωση της κρίσης φαίνεται να οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην δυναμική απάντηση των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων και σε μικρότερο βαθμό στην διπλωματική παρέμβαση ορισμένων ευρωπαϊκών χωρών, όπως η Γερμανία και η Ισπανία.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός του ότι η Τουρκία δεν επιχειρήσει να χρησιμοποιήσει τους μετανάστες – πρόσφυγες ως εργαλείο άσκησης γεωπολιτικής πίεσης εναντίων της Ελλάδας. Το

¹⁴ «Επιβολή του μέτρου του προσωρινού περιορισμού των χερσαίων συνδέσεων της Χώρας, προς περιορισμό της διασποράς του κορονοϊού COVID-19», ιστοσελίδα covid19.gov.gr, 02/08/2020.

¹⁵ «Turkish Naval Forces – ONHO – Announcements», ιστοσελίδα shobd.gov.tr, 02/08/2020.

¹⁶ «Σε απόλυτη ετοιμότητα οι Ένοπλες Δυνάμεις - Πάνε να προκαλέσουν επεισόδιο οι Τούρκοι», ιστοσελίδα tanea.gr, 02/08/2020.

¹⁷ «Νέο τουρκικό παιχνίδι: Αναστολή επιχειρήσεων για ένα μήνα στη Μεσόγειο ενόψει ...«διαλόγου»!», ιστοσελίδα hellasjournal.com, 02/08/2020.

γεγονός αυτό μπορεί να απαντηθεί από εξωτερικούς παράγοντες, όπως η πανδημία, ή παράγοντες εσωτερικούς της Τουρκίας. Συγκεκριμένα, μπορεί να έχει δημιουργηθεί πρόβλημα στα συστήματα διακίνησης των ατόμων αυτών, ή και οι ίδιοι μετανάστες – πρόσφυγες να μην θέλουν πλέον να μετακινηθούν προς την Ελλάδα με αυτόν τον τρόπο, δεδομένου του τρόπου με τον οποίον είχαν απωθηθεί το Μάρτιο. Ακόμη, θα ήταν πιθανό ότι ο αρχικός σκοπός της γείτονος χώρας να ήταν η διεξαγωγή διαπραγματεύσεων. Επομένως, δεν θα ήθελε να προχωρήσει σε ενέργειες οι οποίες θα οδηγούσαν με μαθηματική ακρίβεια στην εκδήλωση ενός θερμού επεισοδίου με την Ελλάδα.

Στρατιωτικές Εξελίξεις

Όσον αφορά την κατάσταση στη Λιβύη, ο GNA προωθείται σταθερά, καταλαμβάνοντας περισσότερα εδάφη μέσα στον Ιούλιο. Συγκεκριμένα, οι δυνάμεις του GNA προωθήθηκαν νοτίως, καταλαμβάνοντας την οδική αρτηρία μεταξύ AlShwayrif–Brak. Η προς το νότο προέλαση του GNA έχει ενδεχομένως ως σκοπό την ένωση με τον θύλακα του GNA στην περιοχή της πετρελαιοπηγής AIFil και η κατάληψη των υπολοίπων δύο πετρελαιοπηγών, ElSharara και Sharara. Στις επιχειρήσεις επί των πετρελαιοπηγών, ο GNA έχει την υποστήριξη των τοπικών φυλάρχων.

Οι στρατιωτικές επιτυχίες του GNA εξακολουθούν να οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στην βοήθεια που παρέχει η Τουρκία με την αποστολή εξοπλισμού και μισθοφόρων. Αξίζει να αναφερθεί ότι υπήρξαν διαδηλώσεις στην Τρίπολη, την πρωτεύουσα του GNA, με αίτημα την αποχώρηση των μισθοφορικών δυνάμεων.

Τις δυνάμεις του LNA φαίνεται να ενισχύουν αριθμός Ρωσικού και Αραβικού εξοπλισμού, κυρίως αεροσκαφών, ο οποίος φαίνεται να μεταφέρεται από την Συρία. Παρόλα αυτά δεν υπάρχει κάποια επίσημη τοποθέτηση των χωρών για την μεταφορά του εξοπλισμού¹⁸.

Όσον αφορά την κατάσταση στη Συρία, αυτή δεν διαφοροποιείται σημαντικά σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Σημαντική εξέλιξη αποτελεί η είδηση (μεταδόθηκε αρχικά από το Anadolu Agency) ότι αιγυπτιακές δυνάμεις (150 άνδρες) έχουν αναπτυχθεί στην περιοχή του Idlib¹⁹. Η συμμετοχή των αιγυπτιακών δυνάμεων αποτελεί σημαντική, συμβολική σε πρώτη φάση, πολιτική και διπλωματική ενίσχυση του καθεστώτος Assad σε μία προσπάθεια να δοθεί μία διέξοδος στο μέτωπο του Idlib, το οποίο παραμένει αμετάβλητο για μεγάλο χρονικό διάστημα, παρά τις σφοδρές μάχες που λαμβάνουν χώρα εκεί²⁰.

¹⁸ Ροή γεγονότων, ιστοσελίδα libya.liveuamap.com.

¹⁹ «Η Αίγυπτος έστειλε στρατιώτες στον Ασσαντ- Εντάχθηκαν στις συριακές δυνάμεις στην Ιντλίμπ», ιστοσελίδα capital.gr, 30/7/2020.

²⁰ Ροή γεγονότων, ιστοσελίδα syria.liveuamap.com.

ΣΤ. Οικονομικές Εξελίξεις

Ο Ιούλιος του 2020 είναι ένας μήνας ο οποίος επαναφέρει στην καθημερινότητα μας τον κορωνοϊό²¹. Η πρότερη χαλάρωση των μέτρων σε συνδυασμό με τη μερική απελευθέρωση του τουρισμού έφερε μια ανάσα στους κλάδους της οικονομίας οι οποίοι επωφελούνται από τον τουρισμό, ωστόσο είναι πολύ κοντά η πιθανότητα νέου lockdown όπως ενημέρωσε ο υφυπουργός Πολιτικής Προστασίας, Νίκος Χαρδαλιάς²². Μεγάλο κομμάτι του οικονομικού κόστους για τα μέτρα κατά της πανδημίας έχει αναλάβει ο τουριστικός κλάδος με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το ύψος μισθοδοσίας και τις προσλήψεις εποχικών εργαζομένων²³. Πολύ σημαντικό είναι επίσης ότι η διαπραγματευτική διαδικασία των ευρωπαϊκών χωρών τελεσφόρησε και έτσι η χώρα έχει λάβει τα 32 δισεκατομμύρια ευρώ²⁴ τα οποία θα απαλύνουν την επίπτωση των συνεπειών της πανδημίας χάρη και στο σαφές πλάνο της κυβέρνησης για την αξιοποίηση αυτών των πόρων²⁵. Ειδικότερα βλέπουμε ότι οι πιο ευάλωτοι συμπολίτες θα έχουν τη δυνατότητα για πρόσβαση και στην αγορά εργασίας εκ νέου με έμφαση σε ομάδες οι οποίες έχουν πληγεί ιδιαίτερα από την έλευση αλλοδαπών εργατών, οικονομικών μεταναστών, όπως είναι οι πλείστοι των μακροχρόνια ανέργων²⁶.

Πρέπει να γίνει νύξη στην πτώση του διεθνούς εμπορίου²⁷ σε συνάρτηση με την εισαγωγή προστατευτικών τάσεων στη διεθνή οικονομία²⁸ φυσικά ένεκα της πανδημίας. Δίνεται η ευκαιρία, καθώς η Ελλάδα χρειάζεται να είναι περισσότερο αυτάρκης, να χρηματοδοτήσει καλύτερα τους ίδιους πόρους αυτής, με εστίαση στις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους που είναι πολίτες και να αποθαρρύνει ενεργά πλέον οικονομικούς μετανάστες από το να είναι οικονομικά ενεργοί καθώς μπορούν να δοθούν κίνητρα για στήριξη των γηγενών κατά το παράδειγμα έτερων Ευρωπαϊκών χωρών.²⁹ Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει την δυνατότητα, σύμφωνα με την επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, να γίνει ένας πυλώνας καινοτομίας στην οικονομική ανάπτυξη με μείωση όμως της απασχόλησης προσωπικού, πράγμα που σημαίνει ότι είναι επιτακτική ανάγκη να προστατευτούν οι εργαζόμενοι πολίτες του Ελληνικού Κράτους.³⁰ Είναι ίσως η χειρότερη πιθανότητα να επιτρέψει το κράτος να βγουν εργαζόμενοι από την αγορά εργασίας όπως είναι ιδίως οι εργαζόμενοι σε αναστολή.³¹ Φοροελαφρύνσεις σε Έλληνες φορολογούμενους είναι το ζητούμενο, για να αυξηθεί η παραγωγή με τον πρωτογενή τομέα παραγωγής να είναι άρτιο παράδειγμα³² όμως ιδανικά θα μπορούσαν να συνδεθούν τέτοια κίνητρα οικονομικά με την απασχόληση εργατών οι οποίοι δεν είναι οικονομικοί μετανάστες. Για τον τουρισμό και την αγορά κατοικίας, δύο κλάδους που έχουν πληγεί ιδιαίτερα από την πρόσφατη κρίση, είναι ευκαιρία να συνδεθούν αντίστοιχα ο πρώτος με την

²¹ «Κορωνοϊός: Όλη η απόφαση με τα μέτρα σε καταστάματα και υπηρεσίες –Τα πρόσμα», ιστοσελίδα in.gr, 2/8/2020.

²² «Κορωνοϊός: Έσχατο μέτρο το τοπικό lockdown-Πότε μπορεί να επιβληθεί», ιστοσελίδα iefimerida.gr, 1/8/2020.

²³ «Ξενοδόχοι, σερβιτόροι, καθαριστριες στα θρανία για τον κορωνοϊό», ιστοσελίδα kathimerini.gr, 22/6/2020.

²⁴ «Ούρσουλα φον ντερ λάιεν: Ιστορική η συμφωνία για το ταμείο ανάκαμψης», ιστοσελίδα naftemporiki.gr, 28/7/2020.

²⁵ «Οι έξι άξονες του σχεδίου αξιοποίησης των 32 δις.ευρώ», ιστοσελίδα kathimerini.gr, 29/6/2020.

²⁶ «Μέσα στις επόμενες ημέρες το πρόγραμμα κοινωφελούς εργασίας 36.500 θέσεων», ιστοσελίδα kathimerini.gr, 24/6/2020.

²⁷ «Μειώθηκε κατά 18,5% το παγκόσμιο εμπόριο το δεύτερο τρίμηνο», ιστοσελίδα kathimerini.gr, 24/6/2020.

²⁸ «Απειλές και ευκαιρίες στο πλαίσιο του νέου προστατευτισμού», ιστοσελίδα kathimerini.gr, 22/6/2020.

²⁹ «Τον ασκό του Αιώλου άνοιξε η συμφωνία κρατικής διάσωσης της Lufthansa», ιστοσελίδα naftemporiki.gr, 1/6/2020.

³⁰ «Λαγκάρντ: Έρχονται βαθιές αλλαγές στην παγκόσμια οικονομία –σε εξαιρετική θέση η Ευρώπη», ιστοσελίδα kathimerini.gr, 4/7/2020.

³¹ «Ευρώπη: Ένας στους πέντε εργαζόμενους σε αναστολή κινδυνεύει να χάσει τη θέση του», naftemporiki.gr, 17/6/2020.

³² «Απαλλάσσονται οι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες από το τέλος επιτηδεύματος για το φορολογικό έτος 2019», ιστοσελίδα naftemporiki.gr, 26/6/2020.

απασχόληση Ελλήνων πολιτών και ο δεύτερος με την προτίμηση Ελληνικής καταγωγής ενοικιαστών, ιδίως αυτών που έχουν περισσότερη ανάγκη με ανάλογα κίνητρα.³³ Το κράτος άλλωστε, έχει τα οικονομικά εργαλεία στήριξης καθώς ελάχιστες επιχειρήσεις θα άντεχαν το διαφανόμενο νέο κύμα κορωνοϊού.³⁴ Το κράτος επίσης μπορεί να παρέχει και τα νομοθετικά εργαλεία για να προτιμηθούν οι Έλληνες εργαζόμενοι από αλλοδαπούς όπως, πολύ χαρακτηριστικά, στην ναυτιλία³⁵ και την φορολογική κατοικία συνταξιούχων³⁶.

Όσον αφορά τη γείτονα χώρα Τουρκία βρίσκεται σε πολύ πιο δύσκολη θέση καθώς, εκτός από την δυσκολία να ανταπεξέλθει στα οικονομικά δεδομένα που έχει λόγω της πανδημίας^{37 38}, έχει και νέα οικονομική κρίση να αντιμετωπίσει. Η έλλειψη συναλλάγματος καθώς και η πτώση της λίρας³⁹, είναι πολύ αρνητικά φαινόμενα τα οποία θα είχαν υπό άλλες συνθήκες πιέσει ήδη πολύ την οικονομία μιας χώρας. Σε συνδυασμό όμως με τον απρόβλεπτο χαρακτήρα του προέδρου της είναι πολύ πιθανό να μην υπάρξει ούτε η βέλτιστη διεθνής προσέγγιση, ούτε οι συναινέσεις με διεθνείς τραπεζικούς οργανισμούς, ούτως ώστε να είναι πιο ομαλή η περίοδος η οποία ακολουθεί και οι κερδοσκοπικές επιθέσεις που θα ακολουθήσουν⁴⁰. Είναι απίθανο να μην εξωτερικευτούν έως ένα βαθμό τα προβλήματα της Τουρκίας και είναι βέβαιο ότι μεγάλο πλήθος οικονομικών μεταναστών το οποίο δεν θα μπορεί να διαχειριστεί η τουρκική οικονομία θα στραφεί στην Ελληνική οικονομία και αγορά εργασίας σε απρόβλεπτη χρονική στιγμή. Είναι επίσης επίφοβο να δημιουργηθεί πολιτική αστάθεια η οποία θα ανακυκλώσει τα οικονομικά αυτά προβλήματα στο επόμενο διάστημα.

³³ «Δευτερεύουσες αγορές και τουριστικά ακίνητα θα πλήξει κυρίως η νέα κρίση», ιστοσελίδα kathimerini.gr, 30/6/2020.

³⁴ «Έρευνα: Το 75% των επιχειρήσεων δεν αντέχει δεύτερο lockdown», ιστοσελίδα tovima.gr, 3/6/2020.

³⁵ «Ανοίγει ο δρόμος για ελληνικά πληρώματα στα ποντοπόρα», ιστοσελίδα naftemporiki.gr, 30/7/2020.

³⁶ «Φορολογική μετανάστευση για συνταξιούχους στην Ελλάδα: Οι όροι και η διαδικασία», ιστοσελίδα naftemporiki.gr, 8/7/2020.

³⁷ «Δάνεια με αρνητικά επιτόκια για να τονωθεί η τουρκική οικονομία», ιστοσελίδα kathimerini.gr, 18/6/2020.

³⁸ «Τουρκία: Η βουτιά των εξαγωγών φούσκωσε 79% το εμπορικό έλλειμμα», ιστοσελίδα naftemporiki.gr, 2/6/2020.

³⁹ «Τουρκία: Μεγάλη άνοδος του πληθωρισμού-Έφθασε στο 12,6% τον Ιούνιο», ιστοσελίδα naftemporiki.gr, 29/7/2020.

⁴⁰ «Bloomberg: Ο πόλεμος του Ερντογάν με τις αγορές», ιστοσελίδα naftemporiki.gr, 6/7/2020.

Z. Νομικές Εξελίξεις

Z1. Εξελίξεις στο εσωτερικό

Η ελληνική κυβέρνηση κατά τα φαινόμενα έχει ανακτήσει τον έλεγχο του μεταναστευτικού προβλήματος. Η σχετική επιτυχία στην αντιμετώπισή του έχει οδηγήσει στην ανοχή των τοπικών κοινωνιών και στην διαχείριση των εν Ελλάδι ευρισκομένων μεταναστών. Έτσι, είναι στην τελική ευθεία η μετατροπή των δομών σε κλειστές. Σύμφωνα με τον αρμόδιο Υπουργό: «Στη Σάμο, τη Κω και τη Λέρο, πλέον υπάρχει ένας τελικός σχεδιασμός σε συνεννόηση με την τοπική αυτοδιοίκηση Α΄ και Β΄ βαθμού. Τα έργα στη Σάμο, ήδη, εκτελούνται. Τα άλλα νησιά ευελπιστούμε ότι θα ξεκινήσουν μέσα στο καλοκαίρι, για να τελειώσουμε στο τέλος του έτους. Έχουμε βάλει προτεραιότητα μαζί με το Δήμο Ανατολικής Σάμου να κλείσουμε την ανοικτή δομή που είναι μέσα στη πόλη και δημιουργεί μεγάλα προβλήματα. Το θέμα της Χίου παραμένει ανοικτό. Αν είχε προχωρήσει ο αρχικός σχεδιασμός και με την αποσυμφόρηση που έχει ήδη γίνει θα μπορούσαμε να έχουμε ήδη κλείσει την ΒΙΑΛ μέσα στο καλοκαίρι του 2020»⁴¹.

Στις 15-7-2020 υπεγράφη η τριμερής (Ευρωπαϊκή Επιτροπή-Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ-Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου) συμφωνία για την υλοποίηση του προγράμματος ΕΣΤΙΑ II. Το Υπουργείο αναλαμβάνει πλέον την διαχείριση του προγράμματος. Η συνολική χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την υλοποίηση του προγράμματος είναι 91,5 εκατομμύρια ευρώ, καθώς και ο προϋπολογισμός για την άμεση χρηματική βοήθεια των μεταναστών και των προσφύγων που διαμένουν στις δομές του προγράμματος ΕΣΤΙΑ II είναι 125 εκατομμύρια ευρώ⁴².

Στις 20-7-2020 ο Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου επέδωσε 3 αποφάσεις ασύλου στους δικαιούχους τους, οι οποίοι κατόρθωσαν να λάβουν υποτροφίες για σπουδές από εκπαιδευτικά ιδρύματα σε Ελλάδα και Γαλλία και σε αθλητική ακαδημία καλαθοσφαίρισης στην Ελλάδα.

Στις 27-7-2020 ξεκίνησε η εφαρμογή του προγράμματος εθελοντικών επιστροφών μεταναστών⁴³.

Την δημιουργία ειδικής δομής για την προσωρινή στέγαση των προσφύγων που μεταφέρονται από τα νησιά σχεδιάζει ο Δήμος Αθηναίων. Στόχος είναι η αντιμετώπιση του προβλήματος πρόβλημα παραμονής και διαμονής στην πλατεία Βικτωρίας.

1. Επιστροφές μεταναστών

Η Ελλάδα έχει υποβάλει στην Τουρκία επίσημο αίτημα ενεργοποίησης των μηχανισμών επιστροφής μεταναστών προκειμένου η τελευταία να παραλαμβάνει μετανάστες που εισήλθαν στην ελληνική επικράτεια από αυτήν και δεν δικαιούνται ασύλου. Η Τουρκία εντός του Ιουλίου δεν είχε απαντήσει στο ελληνικό αίτημα εκμεταλλευόμενη και το γεγονός ότι τα σύνορα παραμένουν κλειστά λόγω κορονοϊού.

Στις 21-7-2020 έγινε πραγματικότητα η πρώτη πτήση επιστροφής 30 μεταναστών⁴⁴ που δεν δικαιούνται ασύλου στην χώρα προέλευσης. Η αναγκαστική επιστροφή έγινε προς το Πακιστάν.

⁴¹ «Αλλάζει η εικόνα του μεταναστευτικού – Δίνουμε έμφαση στην αποσυμφόρηση των νησιών και στην έμπρακτη στήριξη των τοπικών κοινωνιών», ιστοσελίδα mitarakis.gr, 10/7/2020.

⁴² Δημοσίευση ανάρτησης στον λογαριασμό του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου στην εφαρμογή Facebook την 15/7/2020.

⁴³ «Έναρξη διαδικασίας εθελοντικών επιστροφών 5.000 αιτούντων ασύλου από τα νησιά μας στις χώρες προέλευσής τους», ιστοσελίδα mitarakis.gr, 29/7/2020.

⁴⁴ «Ξεκίνησαν οι πρώτες απελάσεις παράνομων μεταναστών-Αναχώρησαν 30 υπήκοοι του Πακιστάν από το Ελευθέριος Βενιζέλος», ιστοσελίδα parapolitika.gr, 22/7/2020.

2. Αποφάσεις επί αιτήσεων ασύλου

Αυξημένες κατά 88% ήταν οι αποφάσεις ασύλου το πρώτο εξάμηνο του 2020, σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019, σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία του υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για το διάστημα Ιανουαρίου-Ιουνίου 2020.

Συγκεκριμένα, το πρώτο εξάμηνο του 2020 εκδόθηκαν 46.554 αποφάσεις ασύλου, σε σχέση με 24.701 το αντίστοιχο διάστημα του 2019. Το 44% των αποφάσεων του 2020 ήταν θετικές, το 40% αρνητικές και το 16% τέθηκε στο αρχείο⁴⁵. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι έχουν επιταχυνθεί οι νομικές διαδικασίες περάτωσης των υποθέσεων ασύλου. Αντίστοιχα, το πρώτο εξάμηνο του 2019 το 33% των αποφάσεων ήταν θετικές, το 62% αρνητικές και το 5% είχαν τεθεί στο αρχείο.

Οι εκκρεμείς αποφάσεις α' και β' βαθμού είναι 101.901 σήμερα από 138.125 τον περασμένο Δεκέμβριο, αριθμός μειωμένος κατά 26%.

Τηλεδιάσκεψη πραγματοποίησε με τους προέδρους των δικηγορικών συλλόγων Μυτιλήνης, Χίου και Σάμου πραγματοποίησε σήμερα ο υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου, Νότης Μηταράκης, με θέμα το νεοσυσταθέν μητρώο χειριστών-βοηθών ασύλου. Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση του υπουργείου, ο κ. Μηταράκης επισήμανε ότι ο δικηγορικός κλάδος θα έχει καθοριστική συμβολή στην αποσυμφόρηση των νησιών μέσω της επιτάχυνσης των διαδικασιών ασύλου. Το μητρώο θα λειτουργήσει πιλοτικά στα τρία νησιά μέσα στο 2020, με στόχο την έκδοση 5.000 αποφάσεων και σταδιακά, εντός του 2021, η εφαρμογή του θα επεκταθεί σε όλη την επικράτεια. Άμεσα αναμένεται η έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης με την οποία θα καθορίζονται η αμοιβή των μελών του μητρώου και άλλες λεπτομέρειες της εφαρμογής⁴⁶.

3. Έλεγχοι σε ΜΚΟ

Στις 10-7-2020 αστυνομικοί της Δίωξης Ναρκωτικών με ειδικά εκπαιδευμένα σκυλιά προέβησαν σε αιφνιδιαστικό έλεγχο στη Δομή Μεταναστών στη Θήβα. Εντόπισαν ποσότητες κάνναβης και λαθραίων τσιγάρων. Συνελήφθησαν συνολικά τρία άτομα και προσήχθη ένα ακόμη διότι απείλησε τον Διοικητή της Δομής ότι θα τον σκοτώσει μόλις αποχωρήσουν οι αστυνομικές δυνάμεις.

Το σημαντικό και ταυτόχρονα παρήγορο στην προκειμένη περίπτωση είναι ότι οι αρχές ειδοποιήθηκαν για τις παρανομίες που τελούνταν από μετανάστες οι οποίοι ήταν οι ίδιοι θύματα εγκλημάτων ομοεθνών τους εντός της Δομής.

4. Επιβεβαίωση της θεώρησης του μεταναστευτικού ως διεθνούς εγκλήματος εμπορίας ανθρώπων

Τους τελευταίους μήνες έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο της μεταφοράς ναρκωτικών, από μετανάστες που εισέρχονται παρανόμως στην Ελλάδα. Αυτοί συνδυάζουν την παράνομη είσοδό τους στην Ελλάδα με την διακίνηση ναρκωτικών ουσιών όλων των ειδών από την Τουρκία.

Εκτιμάται ότι αποτελεί ένα σοβαρό παρακλάδι του διεθνούς εγκλήματος εμπορίας ανθρώπων που είναι το μεταναστευτικό πρόβλημα.

⁴⁵ Οι υποθέσεις αιτημάτων ασύλου τίθενται στο αρχείο στην περίπτωση κατά την οποία ο αιτών δεν εμφανιστεί μπροστά στην επιτροπή κατά την ημερομηνία στην οποία έχει κλητευθεί.

⁴⁶ «Μηταράκης-μεταναστευτικό: Εντός της χρονιάς η πιλοτική εφαρμογή του μητρώου χειριστών ασύλου», ιστοσελίδα lawandorder.gr, 8/7/2020.

Την Τρίτη 07-7-2020 οι τουρκικές αρχές συνέλαβαν οχτώ φερόμενους διακινητές μεταναστών οι οποίοι θα διακινούσαν 276 μετανάστες κοντά στην Σμύρνη. Οι υπό διακίνηση μετανάστες ήταν υπήκοοι Αφγανιστάν, Μπαγκλαντές, Συρίας, Σομαλίας και Ιράν.

Στις 27-7-2020 συνελήφθησαν, στο πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας, δύο αλλοδαποί για πλαστογραφία, πλαστογραφία πιστοποιητικών, διευκόλυνση παράνομης εισόδου – εξόδου και κατοχή διαβατηρίων και ταξιδιωτικών εγγράφων τρίτων προσώπων, κυκλοφορία παραχαραγμένων νομισμάτων και για παράβαση του Νόμου περί Πρόληψης και Καταστολής της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες. Η εγκληματική ομάδα προωθούσε παράνομα μετανάστες από τη Χώρα μας προς άλλες Ευρωπαϊκές Χώρες, με κυριότερο προορισμό τη Μεγάλη Βρετανία, αεροπορικώς .

Καθίσταται έτι επιτακτικότερη η αντιμετώπιση από την Ελλάδα του μεταναστευτικού προβλήματος ως διεθνούς εγκλήματος εμπορίας ανθρώπων• ενός εγκλήματος με θύτες και θύματα τα οποία οφείλουμε από ανθρωπιστικούς και μόνο λόγους να προστατεύσουμε από την έκθεση στον κίνδυνο.

5. Εγκλήματα μεταναστών και λαθροδιακινητών

Δεκαεπεννιάχρονος υπήκοος της Ακτής Ελεφαντοστού ο οποίος διέμενε προσωρινά στη Μόρια κατέληξε – στις 06-7-2020 – στο Νοσοκομείο της Μυτιλήνης ύστερα από θανάσιμα τραύματα που του επέφερε στο στήθος και την κοιλιακή χώρα Αφγανός. Τραυματίες επίσης είναι άλλοι δύο προσωρινά διαμένοντες στη Μόρια, ένας υπήκοος Κονγκό και ένας Ακτής Ελεφαντοστού.

Κατά πληροφορίες η συμπλοκή ξεκίνησε από περιστατικό κλοπής κινητού τηλεφώνου ενός Αφρικανού.

Δύο μετανάστες υπήκοοι Συρίας οι οποίοι είχαν εισέλθει παρανόμως στην Ελλάδα συνελήφθησαν στις 06-7-2020 στον κάμπο του Τυχερού στον Έβρο και στην κατοχή τους βρέθηκαν 5.000 χάπια Cartagon (το λεγόμενο ναρκωτικό των τζιχαντιστών) και 500 γραμμάρια κατεργασμένης κάνναβης.

Σε βάρος τους σχηματίστηκε δικογραφία από τον Εισαγγελέα Αλεξανδρούπολης με τις κατηγορίες της κατοχής και διακίνησης ναρκωτικών και φυσικά της παράνομης εισόδου στην χώρα.

Στην Σάμο στις 08-7-2020 μετανάστες επιτέθηκαν σε περαστικούς και στον Δήμαρχο Ανατολικής Σάμου Γεώργιο Στάντζο τον οποίον και έριξαν στο έδαφος⁴⁷.

Στις 09-7-2020 και ύστερα από καταδίωξη που έλαβε χώρα στη Θεσσαλονίκη συνελήφθησαν δύο διακινητές και τρεις από τους επτά παράνομους μετανάστες που επέβαιναν σε όχημα.

Στις 12-7-2020 συνελήφθη από αστυνομικούς του Τμήματος Διαχείρισης Μετανάστευσης Καβάλας διακινητής μεταναστών ο οποίος μαζί με συνεργό του ο οποίος ευρέθη νεκρός προωθούσαν στο εσωτερικό της χώρας ένδεκα μετανάστες. Ο οδηγός - διακινητής εστερείτο άδειας ικανότητας οδήγησης. Ο συλληφθείς οδηγήθηκε στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Καβάλας.

⁴⁷ «Μετανάστες επιτέθηκαν σε Δήμαρχο», ιστοσελίδα protothema.gr, 8/7/2020.

Σύμφωνα με ανακοίνωση της Ελληνικής Αστυνομίας συνελήφθησαν στα αεροδρόμια της Ζακύνθου, τη Κέρκυρας και της Κεφαλονιάς, κατά τη διάρκεια του διαβατηριακού ελέγχου συνολικά (14) αλλοδαποί, οι οποίοι επιχείρησαν να επιβιβαστούν παράνομα σε διεθνείς πτήσεις⁴⁸.

Μεγάλη επιχείρηση συντονισμένη από την Αθήνα και συγκεκριμένα από την Υποδιεύθυνση Δίωξης Οργανωμένου Εγκλήματος, στην οποία συνέδραμαν τόσο η Αστυνομική Διεύθυνση Κέρκυρας, όσο και το Λιμενικό Σώμα, εξελίχθηκε τα ξημερώματα της Παρασκευής 17 Ιουλίου στην Κέρκυρα. Στο πλαίσιο της επιχείρησης αυτής, στις 05:30 τα ξημερώματα συνελήφθησαν τρεις Ουκρανοί διακινητές, οι οποίοι μετέφεραν με ιστιοφόρο σκάφος 23 παράνομους μετανάστες από την Τουρκία. Οι συλληφθέντες οδηγήθηκαν στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Κέρκυρας, ενώ το ιστιοφόρο σκάφος κατασχέθηκε⁴⁹.

Συνολικές ποινές κάθειρξης 14 και 9 ετών επέβαλε το Μικτό Ορκωτό Δικαστήριο Θεσσαλονίκης σε δύο Πακιστανούς για την παράνομη κατακράτηση και σεξουαλική κακοποίηση ενός ανήλικου συμπατριώτη τους. Ο πρώτος ηλικίας 25 χρονών κρίθηκε ένοχος για αρπαγή, εκβίαση και βιασμό ενώ αθώωθηκε για παραγωγή- κατοχή υλικού παιδικής πορνογραφίας. Ο δεύτερος, ηλικίας 29 χρονών, καταδικάστηκε για εκβίαση, αρπαγή και απλή συνέργεια σε βιασμό. Η έφεση τους δεν είχε ανασταλτικό αποτέλεσμα στην εκτέλεση της ποινής και οδηγήθηκαν στη φυλακή⁵⁰.

Στις 26-7-2020 τραυματίστηκε θανάσιμα Αφγανός μετανάστης στο ΚΥΤ της Μόριας από ομοεθνείς του. Ο ένας συναυτουργός συνελήφθη, ενώ ταυτοποιήθηκε και ο έτερος και συνελήφθη. Σχηματίστηκε ποινική δικογραφία για το αδίκημα της ανθρωποκτονίας με πρόθεση σε ήρεμη ψυχική κατάσταση και για παράβαση του νόμου περί όπλων.

Αλλοδαπός εισέβαλε, στις 06-7-2020, σε εταιρεία στο Ηράκλειο Κρήτης και κράτησε ομήρους υπό την απειλή μαχαιριού εργαζομένους της εταιρείας, η οποία διαχειρίζεται το πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ για τους πρόσφυγες. Ύστερα από συντονισμένη προσπάθεια της Αστυνομίας και της Πυροσβεστικής η ομηρία έληξε αίσια και ο αυτουργός συνελήφθη.

Ποινή φυλάκισης 32 μηνών με τριετή αναστολή επιβλήθηκε χθες από το Τριμελές Αυτόφωρο Πλημμελειοδικείο Ρόδου, στον 64χρονο από τις Σέρρες ο οποίος συνελήφθη να μεταφέρει με το αυτοκίνητο του, 15 αλλοδαπούς από τη Συρία που ήρθαν στην Ρόδο από τα τουρκικά παράλια⁵¹.

Ποινική δίωξη άσκησε η εισαγγελία Μυτιλήνης σε περίπου 850 μετανάστες που εισήλθαν στην Ελλάδα μέσω Λέσβου το Μάρτιο, δηλαδή στο διάστημα (1/3 – 1/4) που η ελληνική κυβέρνηση είχε αναστείλει την υποβολή νέων αιτήσεων ασύλου, επικαλούμενη λόγους εθνικής ασφάλειας, εν μέσω ασύμμετρης απειλής .

6. Εγκλήματα κατά μεταναστών

Θύμα άγριου ξυλοδαρμού από ομάδα ακροδεξιών καταγγέλλει πως έπεσε ένας Δανός άντρας αφγανικής καταγωγής μαζί με τους φίλους του.

⁴⁸ «Συνελήφθησαν 14 αλλοδαποί στα αεροδρόμια της Ζακύνθου, της Κέρκυρας και της Κεφαλονιάς, που προσπάθησαν να ταξιδέψουν παράνομα σε Ευρωπαϊκές χώρες», ιστοσελίδα astynomia.gr, 14/7/2020.

⁴⁹ «Εξαρθρώθηκε εγκληματική ομάδα διακίνησης παράνομων μεταναστών στην Κέρκυρα», ιστοσελίδα lawandorder.gr, 17/7/2020.

⁵⁰ «Καθειρξεις σε δύο Πακιστανούς για βιασμό ανήλικου», ιστοσελίδα grtimes.gr, 23/7/2020.

⁵¹ «Φυλάκιση 32 μηνών στο Σερραίο που διευκόλυνε 15 μετανάστες», ιστοσελίδα rodiaki.gr, 28/7/2020.

7. Καταγγελίες εις βάρος της Ελλάδος για παράνομες επαναπροωθήσεις

Συζητήθηκαν, στις 06-7-2020, στην Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καταγγελίες εις βάρος της Ελλάδος για παράνομες επαναπροωθήσεις μεταναστών. Από την ενδελεχή εξέταση των καταγγελιών δεν προέκυψε κατ' ουδένα τρόπο η βασιμότητά τους.

Z2. Εξελίξεις στο εξωτερικό

Ευρωπαϊκή νομοθεσία

Επωάζεται ακόμη η νέα Ευρωπαϊκή Πολιτική Μετανάστευσης και Ασύλου.

Κύπρος

Μια δειγματοληπτική διαδικτυακή έρευνα σχετικά με την παρουσία ορισμένων Σύριων μεταναστών στην Κύπρο, πραγματοποίησε η ομάδα του «SigmaLive» μέσα από ορισμένα προφίλ σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, παρατηρούνται συμπάθειες ή/και σχέσεις με τον Ελεύθερο Συριακό Στρατό (Free Syrian Army), ισλαμιστικές οργανώσεις όπως η ISIS και άλλες, τα κατεχόμενα και την Τουρκία, καθώς και άλλες δραστηριότητες οι οποίες μπορεί να χαρακτηριστούν ως ύποπτες. Τα πιο κάτω στοιχεία δεν είναι εξαντλητικά αλλά ενδεικτικά των δραστηριοτήτων, των σχέσεων και της γεωγραφικής διασποράς των Σύριων αιτούντων άσυλο στην Κύπρο⁵².

Γερμανία

Ανακοινώθηκε ότι η Γερμανία δέχθηκε σε τέσσερα έτη 10.000 πρόσφυγες από την Τουρκία, ως μέρος του Συμφώνου ΕΕ-Τουρκίας για τη μετανάστευση.

Σύμφωνα με στοιχεία της Επιτροπής της ΕΕ, συνολικά 26.835 μετανάστες μεταφέρθηκαν στην Ευρώπη στο πλαίσιο της συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας μεταξύ 4 Απριλίου 2016 και 16 Μαρτίου 2020 - 9967 από αυτούς στη Γερμανία⁵³.

Ιταλία

Η Ιταλία προχώρησε (09-7-2020) στην κατάσχεση του πλοίου SeaWatch 3 το οποίο ανήκει σε γερμανική ΜΚΟ και μετέφερε μετανάστες στη Μεσόγειο. Η κατάσχεση έγινε ενώ βρισκόταν ελλιμενισμένο στο Πόρτο Εμπέντοκλε, στη Σικελία, διότι διαπίστωσαν «πολλές παρατυπίες», αναφέρει ανακοίνωση του ιταλικού λιμενικού σώματος.

Τουρκία

Πάνω από 30 μετανάστες έχασαν τη ζωή τους σε ναυάγιο βάρκας στη λίμνη Βαν της ανατολικής Τουρκίας στις 18-7-2020. Στο βυθισμένο σκάφος βρέθηκαν και άψυχα σώματα ανηλίκων⁵⁴.

⁵² «Προφίλ μεταναστών στην Κύπρο με ύποπτη δράση και επαφές», ιστοσελίδα sigmalive.gr, 14/7/2020.

⁵³ «Deutschland nimmt 10000 Flüchtlinge aus Türkei auf», ιστοσελίδα bild.de, 8/7/2020.

⁵⁴ «Miraç Çiçek'in kaybolmasında ilişkin 6 züpheli gözaltına alındı», ιστοσελίδα ilerihaber.org, 5/8/2020.

Ερευνητική Ομάδα

Συντονιστής Ερευνητικής Ομάδας

Ιπποκράτης Δασκαλάκης, Αντιστράτηγος ε.α.

Ερευνητές

Αναστάσιος Νικόλαος Κανελλόπουλος, Αναλυτής Κινδύνου

Ζήσης Κύργος, Αναλυτής Άμυνας και Ασφάλειας

Παναγιώτης Μπαλακτάρης, Δικηγόρος

Αλέξανδρος Τριανταφύλλου, Οικονομικός Αναλυτής

ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ-Ερευνητική Ομάδα Μεταναστευτικού-Προσφυγικού (ΕΡ.Ο.ΜΕ.Π), Ιούλιος 2020